



MEDLEMSBLAD FOR

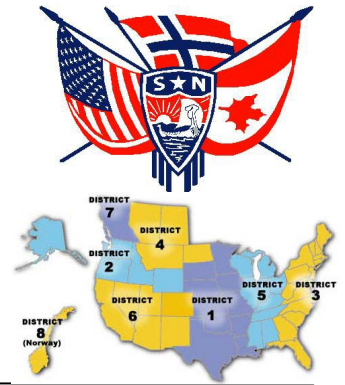
# RYFYLKE LODGE 8 - 023

SONS OF NORWAY DISTRIKT 8

Vårt organisasjonsnummer: 988997382

Bank - Hjemland Sparebank: Konto 3353 22 23259

JUNI/JULI 2013 – Årgang 16 (stiftet 1997)



SONS OF NORWAY ble stiftet i Minnesota i 1895, og fikk Norge som distrikt nr. 8 i 1982. Foreningen har i dag over 390 lokalforeninger/lodger i USA (D1-D6), Canada (D7+D4) og Norge D8. Medlemstallet totalt er 59300. I Norge er det 16 lokale lodger i drift, med et samlet medlemstall på ca. 1300. Vårt fremste mål er å opprettholde kontakten med det norske Amerika, og arbeide for å sikre/dokumentere emigrasjons-historien som en viktig del av vår nyere norske historie. Det er i dag like mange norskstammede i USA som det er nordmenn i Norge. Fra «alle» bygder og byer i Norge reiste folk til Amerika i tiden 1825 – 1925.

Sons of Norway's Hjemmesider:

[www.sonsofnorway.com](http://www.sonsofnorway.com)  
[www.sonsofnorway8.com/](http://www.sonsofnorway8.com/)

## INFO

**Medlemmer og venner av Ryfylke Lodge ønskes god sommer og god ferie fra redaksjonskomitéen.**

**Vi møtes likevel på Olabu 7. juli kl. 11 -værforbehold.**

**Neste medlemsblad kommer i august**

## INNHold:

Presidenten har ordet	1
Styret	2
Annonser	2, 4 og 8
Referat fra medlemsmøte	3 og 5
Helga gikk tvers over USA	4 og 6
Gratulerer, Velkommen	5
Artige historier	5
Aktiviteter høsten 2013	5
Gammelt nytt fra....	6
Rettelse om Orlyn G.	7
Besøk fra USA	7
St. Olaf Choir .....	7
Klipp	7
Velkommen til Olabu	8

## PRESIDENTEN HAR ORDET

### Gode medlemmer i Ryfylke Lodge.

Så skriver vi juni,- og i dag den første, og den første av det vi på kalenderen kaller sommermåned. Turistene strømmer på, og kanskje har du også planlagt din sommer-reise hvor nå enn den går hen. Sommer er for meg/oss ofte hjemmetid, hagen står i sin vakreste skrud, og duften av nyslått plen blandet med duften av blomster er ofte bedre enn det man får både på blå og hvit resept.

Derfor skal denne utgave av lektyre også være lett og sommerlig, og det bringer tankene til Olabu. Forutsatt vær samles vi der til pannekakefrokost 7. juli, og som alltid ønsker vi for det første at det blir godt vær, og for det andre at det blir en familiesamling i vår regi, og den regien er løs og lett.

Det er en glede å ønske 4 nye medlemmer velkommen til Ryfylke Lodge. To er helt nye, og to har vært med oss som gjester fra tid til annen. Velkommen til alle.

Kanskje noen hver av oss skulle bruke sommeren til å invitere til lodgen?

Sons of Norway kommer spesielt i fokus denne 26. september i anledning besøk av Einar Lunde,- ja, ”dagsrevy-ankeret”. Storsamlingen blir et samarbeid mellom oss og kulturutvalget i Jørpelane kirke, og denne kvelden forventer vi full kirke når han forteller fra sin korrespondent-tid rundt i verden, spesielt Afrika, og møte med Desmond Tutu og Nelson Mandela. Dette ser vi frem til !



**Så, - til dere alle:  
Riktig god sommer.**



Med vennlig hilsen  
John Hevrøy  
President Ryfylke Lodge



VÅRE ANNONSØRER STØTTER OSS –  
DU BØR ETTERSPØRRE DERES TJENESTER

Styret for Ryfylke Lodge 2013

President

John Harry Hevrøy  
Fjellsv. 11B  
4100 Jørpeland  
[johhevro@online.no](mailto:johhevro@online.no)  
Tlf. 51747761 / 90825915

Visepresident

Sigbjørn Schmidt  
4137 Årdal i Ryfylke  
[s.schmidt@online.no](mailto:s.schmidt@online.no)  
Tlf. 51752446 / 95267992

Sekretær

Solfrid Abrahamsen  
Varhaugvegen 9  
4120 Tau  
[sab@lyse.net](mailto:sab@lyse.net)  
Tlf. 51746215 / 48286374

Kasserer

Ingrid Engedal  
Ekornvegen 3  
4100 Jørpeland  
[ingrid.engedal@lyse.net](mailto:ingrid.engedal@lyse.net)  
Tlf. 90183024

Finanssekretær UTGÅR

Aktivitetsleder  
Odd Harald Olsen  
4130 Hjelmeland  
[o-haral@online.no](mailto:o-haral@online.no)  
Tlf. 51750512 / 90751907

Marshall / Matr.forv.

Pål Barkve  
Ryfylkev. 2560  
4120 Tau  
Tlf. 51746415 / 95253972

Rådgiver

Odd Harald Olsen  
4130 Hjelmeland  
[o-haral@online.no](mailto:o-haral@online.no)  
Tlf. 51750512 / 90751907

Redaktør

Kåre Abrahamsen  
Varhaugvegen 9  
4120 Tau  
[kas@lyse.net](mailto:kas@lyse.net)  
Tlf. 51746215 / 98476287

Redaksjonskomité  
Solfrid Abrahamsen  
Varhaugvegen 9  
4120 Tau  
[sab@lyse.net](mailto:sab@lyse.net)  
Tlf. 51746215 / 48286374

og

Olav E. Skjervik  
Prestegarden  
4130 Hjelmeland  
[eskjervi@online.no](mailto:eskjervi@online.no)  
Tlf. 51750717

POST:

Ryfylke Lodge 8-023  
v/John Harry Hevrøy  
4100 Jørpeland

Link til medl.bladet:

Strand Hist. og Ættesogelag:  
<http://www.strandhistorie.no/>



**ULLESTAD OG JANSEN  
TRANSPORT AS**  
VIKANESSET SØR - 4130 HJELMELAND  
Tlf 51 75 00 55 - FAX 51 75 00 46



**Jansen Betong a.s.**  
4130 Hjelmeland  
Tlf. 51 75 22 61 / 909 21 446  
Fax. 51 75 01 59  
Betongarbeid - Naturstein - Fliser



Postboks 8 -  
4100 Jørpeland  
Filial Tau : Postboks 99 –  
4120 Tau  
Felles sentralbord : 02002

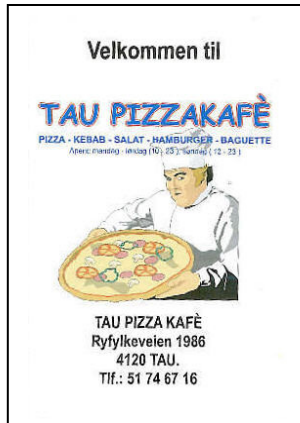



**AS RYFYLKE TRELAST**  
ALSVIK - 4120 Tau  
Telefon 51 74 11 00.  
Telefax 51 74 11 01



**STRAND  
BYGG AS**  
Nordmarka - 4120 Tau  
Telefon 51 74 36 00 - 920 79 310 - 11- 12

LEDIG ANNONSEPLASS



Velkommen til  
**TAU PIZZAKAFÉ**  
PIZZA - KERAB - SALAT - HAMBURGER - BAGUETTE  
Åpent mandag - onsdag (10:30) - lørdag (12:30)  
  
TAU PIZZA KAFÉ  
Ryfylkeveien 1986  
4120 TAU.  
Tlf.: 51 74 67 16

LEDIG  
ANNONSEPLASS

SKAL DU TIL USA?  
Kontakt  
Sons of Norway's hovedsamarbeidspartner  
for våre gunstige avtalepriser:




**www.usaexperten.no**  
Flybillatter – Hotell – Leiebiler  
Tlf + 47 38 35 02 04 –  
[www.usaexperten.no](http://www.usaexperten.no)  
e-post: [firmapost@usaexperten.no](mailto:firmapost@usaexperten.no)



**Sterling White Halibut AS**  
Hundsnes, NO-4130 Hjelmeland  
Norway  
Tel.: +47 21 56 23 00  
Fax: +47 21 56 22 01  
[www.marineharvest.com](http://www.marineharvest.com)  
[www.sterlingwhitehalibut.com](http://www.sterlingwhitehalibut.com)



**Hjelmeland Sparebank**  
ryfylkebanken  
Stikk innom og ta en prat med oss om:

- Bank og Forsikring
- Sparing og Lån
- Leasing
- M.m.

Hovedkontor: 4130 Hjelmeland  
Telefon sentralbord: 51 75 44 00  
Salgskontor Jørpeland – Oldeidegården  
4100 Jørpeland  
Telefon sentralbord: 51 74 55 50  
Åpningstid: 09:00-15:00 man-fre



## Referat fra medlemsmøte - 15.05.2013 på Vaulali

Tilstede fra styret var John Harry Hevrøy, Sigbjørn Schmidt, Pål Barkve og Odd Harald Olsen. (*Ingrid Engedal, Solfrid og Kåre Abrahamsen var ikke til stede. Red's anm.*)  
Presidenten ønsket velkommen til 36 frammøtte, spesielt til Aud og Jon Engeland som i kveld skal fortelle om sine minner fra 17. mai. Velkommen også til Bettan Lidegran og ektefelle.

For de frammøtte som ikke var medlemmer i Sons, hadde presidenten en orientering om organisasjonen og grunnen til at den ble startet. Det er nå 400 lokalforeninger i Norge, USA og Canada med til sammen ca 59300 medlemmer. Ca 800000 har reist ut fra Norge i årene fra 1925 og det sies at USA har flere av norsk ætt enn vi har i Norge.

I vår kasse er beholdningen kr 20333. Vi har støttet ofrene etter den store stormen som gikk over de nord/østre deler av USA tidligere. Nå begynner de som ble rammet å komme i orden igjen, og de takker for vår hjelp. Som takk fikk vi også en (høyhengende og dyr) medaljong fra Sons Intl. Ski for Light får også vår støtte, men ellers brukes våre penger innen organisasjonen. Vår kontakt for Skogfjorden Camp, Johanne J. Hansen, vil nå slutte, og det er behov for en ny kontakt fra neste år. Er der frivillige fra vår lodge som melder seg ???

Pilegrimstur fra Oslo til Trondheim er planlagt for amerikanere i sommer. Der kan det bli behov for noen ledsagere.

Hvis noen har lyst til mer aktivitet i sommer, minnet presidenten om Utvandrerfestivalen i Kvinesdal 29.06 – 07.07. I Vanse avholdes American Festival siste uke i juni og så er det som vanlig feiring av amerikans nasjonaldag i Frognerparken, Oslo 4. juli.

Presidenten minnet om St. Olav Choir som skal gjeste Stavanger 05.06. Der er 46 påmeldte, men Konserthuset har fremdeles ledige billetter. Avreise med Tauferja 16.15 og felles middag (samme meny for alle) på Victoria Hotel. Kr 340 pr person for middag og dessert.

Vi prøver igjen på pannekakefrokost på Olabu 7/7 og håper værgudene vil vise oss en bedre side dette året. Ellers ble det opplyst at Einar Lunde, kjent fra NRK, kommer til Strand 26. sept. For oss blir det anledning til å høre han om kvelden. Dette blir et møte som vår lodge samarbeider med Kulturutvalget i Strand om. Sett av datoen.

Så overtok aktivitetsleder Odd Harald Olsen, og vi sang "Norge i rødt, hvitt og blått" før vi fikk en god matøkt.

Etter god mat og kaffe var det ekteparet Engelands tur til å fortelle om 17. mai-historikk og sine egne minner fra dagen. Aud stilte i sin fine bunad fra Aust Telemark og Jon med 17. mai-sløyfe, rød duskelue og ryggsekk der det norske flagget og grønt bjørkeris stakk opp. Sammen og vekselvis drog de opp linjer fra 1814 og til nå med en kombinasjon av myter og fakta. De kjente og vakre norske sanger som Aud deklamerte og vakre bilder fra Norge i maiskrud understreket det hele og samarbeidet mellom dem såg for oss ut til å være grundig og godt forberedt. Grunnloven ble til i løpet av seks uker på Eidsvoll. Den var ferdig skrevet 16. mai 1814.

17. mai ble som en fridag og så ble grunnloven signert 18. mai, men sannsynligvis feildatert til den 17. mai. I 1914 var grunnloven da den mest demokratiske som fantes noen steder, og er det sannsynligvis ennå.

Henrik Wergeland ble involvert i Torgslaget i Christiania 17. mai 1829. Han gikk aldri i tog 17. mai, men han skrev Småguttenes nasjonalsang: "Vi ere en nasjon vi med". I 1833 holdt Wergeland den første 17. mai-tale. De første årene det ble arrangert 17. mai-tog var det bare gutter som fikk gå. 20 år senere fikk også jentene være med.

(forts. side 5)

**Til høyre:** Odd Harald takker Aud og Jon Engeland for deres koseri om 17. mai's historie.



Kveldens kosører – Aud og Jon Engeland



Fra v.: Torleiv Pundsnes, Torild L. Hansen, Haldis Austvold, Sigrun Melby og Målfrid Lea



Jon med 17. mai-sløyfe, rød duskelue og ryggsekk forteller historikk og om sine minner fra 17. mai'er. Aud i sin bunad fra Aust Telemark deklamerte sanger og viste vakre bilder av Norge i maiskrud.



Gjester - Bettan Lidegran med ektefelle





## Helga gikk tvers over USA

Den norske kvinnen utvandret til USA og tok beina fatt sammen med datteren Clara.  
Hun brukte seks måneder på de 5600 kilometrene

<http://www.dagbladet.no/magasinet/2004/02/09/390458.html>  
[http://en.wikipedia.org/wiki/Helga\\_Estby](http://en.wikipedia.org/wiki/Helga_Estby)

**DE HOLDT PÅ Å MISTE GÅRDEN.** Året var 1896. Helga Estby, 36, og mannen Ole, 45 hadde begge utvandret fra Norge til Amerika. De bodde på gården Mica Peak i Spokane i delstaten Washington på den amerikanske vestkysten med sine ni barn. - Hun bestemte seg for å gå tvers over landet i et forsøk på å redde familiegården. De klarte ikke å betale skatt og renter etter depresjonen som kom i 1890-åra, sier forfatter Linda Lawrence Hunt til Magasinet på nett. Hun har skrevet boka om Helgas utrolige tur. Hunt, som er pensjonert professor og journalist, bor også i Spokane, Helgas hjemby, og hun har selv norske aner. Bestefaren kom fra Engleøy, nær Steigen og dro til Minnesota. Hunt fikk første gang høre om Helga i 1984.

Estby-familien hadde holdt den tapre kvinnens historie hemmelig. De skammet seg over den uvanlige turen. Det er virkelig en fascinerende historie, sier Hunt.

I en årrekke har hun reist i Helgas fotspor, og nå har boka «Bold Spirit: Helga Estby's Forgotten Walk Across Victorian America» kommet. Og det er ingen feel-good-historie Hunt forteller oss. Helga Estby ble skjovet ut av det norske samfunnet i hjembyen på grunn av sin tur over landet.



**ET SNEV AV HÅP.** I 1896 fikk Helga, som kom til landet som 11-åring, høre om en konkurranse av en venn på østkysten. Hun skal også ha lest om den i en avisannonse. Gården hun og ektemannen bodde på var på anselige 650 mål, men det gikk dårlig. Et av barna hadde nylig dødd. Ole jobbet som snekker, men han skadet seg og fikk ingen oppdrag. - En kvinne lovet henne 10 000 dollar om hun klarte å gå tvers over Amerika uten eskorte, forteller Hunt. Hun skulle starte i mai det året og målet var å nå New York 20. desember. Og med dette skulle hun bevise at kvinner kunne gjøre mer enn å bare være hjemme.

**KRAVENE VAR KLARE.** Det var ikke snakk om forsyninger, deltakeren fikk bare lov til å ha med seg fem dollar hjemmefra. Og det gikk ikke an å gå på målfå. For å vinne måtte man besøke delstatenes hovedstader på veien og samle inn underskriftene til viktige politiske ledere. Kvinnen som skulle gå måtte også ha på seg et såkalt «sykkelkostyme». Det besto av et kort skjørt med splitt og en flannelsjakke. Det skal ha vært sponsoren som sto bak dette kravet, kvinnen som lovet belønningen kan ha vært involvert i klesindustrien. For over hundre år siden var det snakk om svært mye penger. Etter dagens kroneverdi gikk Helga for over fire millioner kroner. Turen var på 5600 kilometer. **DE LA AVGÅRDE.** Sammen med datteren Clara på 18 startet Helga fra hjemgården i Spokane 5. mai 1896. De hadde med seg et brev fra hjembyens ordfører Horatio Belt. Her ble Helga beskrevet som en «lady» med god karakter og godt rykte. Takket være dette fikk de hjelp og husly mange steder. De hadde blåst i skjørteregelen og tatt på seg lange skjørt etter datidens viktorianske mote, korsett, hatt, snørestøvler, fem dollar hver, to vesker, kniver, pepperbøsser for beskyttelse og en Smith & Wesson-revolver. I nærheten av Salt Lake City kom skjørtene i veien. De skiftet til kortere skjørt som var mer praktiske å gå i, men som også førte til at ankene ble synlige. Det var ikke i tråd med datidens skikk, og litt av en skandale. Men den nye skjørtelengden gjorde dem mer effektive. Deres nøyaktige reiserute har Hunt fortsatt ikke fått fullstendig oversikt over, men de vandret fra by til by, over elver, de gikk i fjell og klarte over fire mil om dagen. De oppsøkte en lokalavis og fikk historien sin på trykk. Slik håpet de å få seg småjobber fra folk som leste avisa.

**TUREN VAR FARLIG.** Det var slett ikke vanlig at kvinner fartet alene på denne tida, og reisemåten vakte også oppsikt. På vei ned fra fjellet før ankomst til byen La Grande ble de tatt igjen av en mann som hadde fulgt etter dem i flere dager. Han ville ikke gå sin vei, og dermed tok Helga affære.

Hun skjøt ham i beinet. Mannfolk var en ting. I tillegg møtte de bjørn, fjelløver, klapperslanger. Den konstante varmen var et problem. Mor og datter stoppet ofte på tog stasjoner for å finne ly. På vei ut av Chicago møtte de noen landstrykere og «gikk vi baklengs med revolveren pekende mot dem for å spare oss selv for skade», skrev Helga i dagboka si. Men det var også mange som ville hjelpe dem på vei gjennom Oregon, Idaho, Utah, Wyoming, Colorado, Nebraska, Iowa, Illinois, Indiana, Ohio, Pennsylvania og New Jersey. I Utah og Idaho besøkte de to kvinnene flere gruver. Det var nesten like uvanlig at kvinner gikk inn i gruver som at de gikk i ankelhøye skjørt. Fra denne turen finnes det eneste som er igjen etter Helga. Hun skrev om den i dagboken sin, og historien har blitt reddet.

**MEN DE BLE LURT.** Rundt juletid 1896 nærmet deg seg New York City. De hadde gått i seks måneder da de skjønte at det ble med drømmen. De to kvinnene nådde målet 23. desember, tre dager forsinket på grunn av Claras forstuede fot. Da fikk de vite at kvinnen som sto bak konkurransen ikke ville betale de 10 000 dollarne. - Kvinnen som hadde lovet dem pengene ga dem ikke en penny fordi de var noen få dager for seint ute i forhold til den opprinnelige planen, forklarer Hunt. Ingen vet lenger hvem dette var. Navnet på kvinnen som hadde lovet bort pengene har forsvunnet med tida.

**DE MÅTTE HJEM.** Clara og Helga gikk på det ene nederlaget etter det andre. Nå var de desperate etter å komme seg hjem, de hadde fått beskjed om at to av Helgas barn hadde dødd av svart difteri. De ble i New York og forsøkte å tjene nok penger til togturen hjem. Etter flere måneder forbarmet en rik mann seg over dem. Han syntes synd på kvinnene og betalte togbilletten.

(forts. s. 6)

**CARICA**

Carica AS – Cruiseeksperten

Vi har cruise over hele verden

Jakob Askelands vei 9, 4391 Sandnes  
Tlf. 51 63 74 00, [post@carica.no](mailto:post@carica.no)

[www.carica.no](http://www.carica.no) - Gratis parkering



## Referat fra medlemsmøte ...

(forts. fra s. 3)

Det ble forbudt å feire 17. mai under siste krig, men det ble lagt blomster på graven til Henrik Wergeland hvert år. Engeland mente at salutt på 17. mai ikke hørte hjemme den dagen, da det er en krigersk ting, mens barnetoget kanskje er det viktigste.

Nordahl Grieg sitt dikt "I dag står flaggstanga naken blant Eidsvoll's grønnende trær" leste Grieg selv opp i radioen 17. mai 1940.

Så var spørsmålet: Hvilken sang ble brukt fra 1814 til 1974? Fra 1819 ble "Sønner af Norge" av H.A. Bjerregaard, sunget fram til 1905. Johan Nordahl Bruun sin "For Norges kjempers fødeland" ble også brukt. Bjørnstjerne Bjørnsons "Ja vi elsker dette landet", skrevet i 1869, ble aldri bestemt å være vår nasjonalsang, det ble bare slik.

I 1881 skulle Bj. Bjørnson tale. Det møtte opp over 10000, de fleste bønder. Byfolkene likte ikke Bjørnson. Mor til Bjørnson og Hulda (senere Garborg) var og tilhørere. Hulda Garborg kalles for bunadens mor. Det var hun som arbeidet for å få til norske bunader og den er snart 100 år.

Vårt norske flagg ble tegnet av Fredrik Meltzer og står for frihet, likhet og brorskap. Engeland tok fatt i diskusjonen som en har sett i disse dager om en kan gå i 17. mai-tog med flagg fra andre land. Han mente at det er en feiring av norsk nasjonaldag, og da skal det være norske flagg. Under unionsoppløysinga i 1905 var der ingen spesiell feiring, men russefeiringa startet da.

Norske flagg, blå fjorder, frukttre i blomst og russ m.v. forbindes med vår 17. mai. Dagen er så tradisjonsfull at vi må delta. Vi må heie på lekene og vise aktivt at vi setter pris på dagen. Norge uten 17. mai vil vi ikke ha, sluttet Aud og Jon Engeland med.

For denne spesielle framføringa fekk Aud overrakt blomster som en velfortjent takk til begge.

Aktivitetslederen fortalte at fra nå av er Anna Olaug Olsen vår Tubfrim-kontakt. Sons har i de åra vi har bidratt, stått for en stor del av innkomne merker. Til sammen i alle år Tubfrim har samlet frimerker er der innsamlet for over 19 millioner kroner.

Ad. sportsmerkene: Alle merker må tas i løpet av et år, for eksempel hvis en begynner 1. april et år med bronsemerke, så må en starte på 0 igjen for hvert merke innen 31. mars neste år. Da kan en begynne på nytt med bronsemerket osv

En fin kveld ble avsluttet kl 21.30.

Lekvam 20. mai -13.  
Ingrid Lekvam

## Gratulerer og velkommen



Vi gratulerer så hjertelig med dagen i  
Juni!

### VI GRATULERER !

<b>Olav Skjervik</b>	<b>14.</b>
<b>Ragnhild Norland</b>	<b>20.</b>
<b>John H. Hevrøy</b>	<b>29.</b>
<b>Tormod E. Nag</b>	<b>30.</b>

### Juli!

<b>Margr. Kristiansen</b>	<b>07.</b>
<b>Marit Bråtveit</b>	<b>12.</b>
<b>Terje Borgen</b>	<b>17.</b>
<b>Gunvor Lauvsnes</b>	<b>18.</b>
<b>Solfrid Abrahamsen</b>	<b>23.</b>
<b>Asbjørn Helland</b>	<b>26.</b>
<b>Haldis Mosnes</b>	<b>28.</b>
<b>Solfrid Bergeland</b>	<b>29.</b>

Velkommen  
til nye medlemmer  
i laget vårt:

**Berit og Åge Kleven**

**Sigrun O. Melby**

**Eivind G. Oanes**

## Artige historier

Fra boken "Sjøyden og andre siddisar 2" – kan vi finne historier om originale personer i "gamle dager" i Stavanger by. Her er noen.

En stortingsrepresentant fra Stavanger var på veg til tinget med toget fra Stavanger. Han kom i diskusjon med et av sine bysbarn, en politisk motstander, og temaet var om det var forskjell på uttrykkene "å sende" og "å skikke".

- Det betyr det samme, sa stortingsmannen.
- Jeg tror du tar feil, sa den andre.
- Alle vet at du er sendt til stortinget, men det er heller få som mener du er skikket til det.

Marton passet butikken for apotekeren mens han var oppe til middag. Da apotekeren kom tilbake spurte han om det hadde vært noen kunder.

- Ja, det var ei kåna med stygge hoste. Eg ga na ei flaska lakserolja.
- E du galen, sa apotekeren. Det hjelpe ikkje mot forkjølelse.
- Å jo då, se på na, sa Marton og nikka mot vinduet, mot ei dama utenfor med beinå i kross rundt ein stolpe.
- Hu tør iallfall ikkje å hosta lenger.

\*\*\*

## Aktiviteteter - HØSTEN 2013

### 21.08.

**Vandring i Gamle Hjelmelandsvågen**, med historiefortelling v/ Jan Ommundsen.  
**Grilling etterpå - nede ved havnen bak Kommunehuset-**

### 11.09. På Vaulali

Vi får besøk av Malena Lekvam, som forteller fra sitt opphold på Skogfjorden.

### 09.10. På Vaulali

Frode Vadla Risa, forteller om helseforebyggende tiltak

### 13.11. Bedriftsbesøk hos WestControl i Nordmarka på Tau (= gamle Tau Bygg)

### 11.12. Julemøte på Vaulali

med spekemat og rømmegrøt.  
Besøk av prest Ole Dagfinn Østhus, tema: "Tanker rundt jul".



Gammelt-nytt fra avisen  
"Minnesota Posten" nr 31-2. årgang  
Trykket i Minneapolis, Minnesota, Torsdag den 19. juni 1958

**Helga gikk ....**  
(fortsettes fra s. 4)

Artiklene i "Minnesota Posten" ble trykket på norsk og engelsk. De som er på engelsk, blir på engelsk også her i medlemsbladet. Tilsvarende for norsk.

### 50 PST. PENSION INNEN FEM ÅR.

Tenker vi fem år fremover i tiden, tror jeg vi vil være godt på vei med løsningen av oppgaven å innføre en alderspensjon som samlet gir 50 prosent av lønnsinntekten, uttalte sosialminister Gudmund Harlem i et foredrag på Norsk Trearbeider Forbunds landsmøte i forrige uke. I 1948 ble innføringen av folketrygd stilt opp som målsetting, og oppgaven håper vi å ha løst i denne stortingsperiode, sa statsråd Harlem. Merkepelene er nå i virkeligheten flyttet langt videre frem.

### THIS 'N THAT *By Susie W. Stageberg*



To board the midnight train at Red Wing, Minnesota, come into the Union station in Chicago and find my sister Kristi Ritland together with the Iowa delegation, board the Pennsylvania Manhattan and start the long ride to New York, find the boat waiting where we were soon settled in our tourist cabin, was the beginning of one of the most

interesting experiences in my whole life.

The weather was fine and the sea calm, and the life on board with 630 other passengers who could not move away even if they wanted to – the 50 healthy and sometimes romping children and the efficient system of ship management was a fascinating study in social relations.

To my sister and me it was more fun than we could describe to hear so many people talk in our own Stavanger dialect. We heard words and expressions that bring memories both tender and fine – an old North Dakota farmer who said, "Nar eg kom te båten så fante eg meir mat enn eg har sett i heile mitt liv. Og så åt eg før møje og så blei eg sjuk og måtte legje meg." We still laugh about it, partly because we have had a few similar experiences.

We have also seen too much of bar patronage and smooking among more women than men, and these accompaniments of the dance were not pleasant to see. But the captain's reception for the passengers as a whole, and later a delightful party for the children, were memorable events. And so was the captain's five course dinner, and the devotional services conducted by the three ELC pastors, Nils Klungvedt, Herbert Larsen and Herbert Peterson, and Amos Hinderaker, president of the Hauge Federation, were both comforting and inspirational.

### PÅ REISE

27. mai reiste Mrs. Iver M. (Anna) Kalnes, McFarland, Wisconsin til Norge for å besøke sin 90 år gamle mor og andre slektninger. Hun var kun 17 år gammel da hun kom til en tante og hennes mann som bodde ved Kenyon, Minnesota.

Mrs. Kalnes reiste med båt til Bergen, Norge hvor hun ankom 30. mai. Derfra reiste hun med et mindre skip til sitt fødested på Vangsnes, Sogn. En søster som ennå bor på Vangsnes møtte henne i Bergen. Deres 90 år gamle mor bor alene, men datteren stikker innom hos henne hver eneste dag. Faren som hadde butikk i Vangsnes, Sogn, døde for flere år siden.

Mrs. Kalnes er den eldste av otte søsken. Tre søstre og to brødre bor i Norge, og to brødre bor i USA. Alle er gifte unntaken en som bor nord for Duluth, Minn.

I følge Mr. Kalnes, Mc Farland, Wis., ventes Mrs. Kalnes hjem først i oktober.

### AMERIKANSK OPPFINNSOMHET

**Oslo:** En USA-avis fra Harrisburg, Penn. "Patriot Evening News" ble nylig distribuert gratis av en amerikansk avisgutt. Avisen var på 4 sider, skrevet på norsk og laget for å forsterke vennskapet USA – Norge.

Men da Helga kom hjem ville ingen vite av henne. Hun ble sett på som en desertør, og sladderer gikk i det norske lokalsamfunnet. Til og med hennes egne barn skammet seg over morens tur. De mente det var galt av en kvinne å forlate pliktene sine på den måten. Turen ble hvisket om, men så lagt totalt lokk på. Dette ble noe ingen snakket om.

**HELGA FIKK EN VANSKELIG TID.** Etter hjemkomsten sank hun ned i dyp depresjon. Familien mistet gården, men etter at de flyttet inn til byen, lyktes ektemannen Ole i å starte egen byggmestervirksomhet. Ektemannen døde i 1913 da han falt ned fra et tak på jobb. Helga, som da var 53, begynte å skrive ned historien sin. Planen var å skrive en bok. Den ble aldri ferdig, men Helgas reise forandret likevel livet hennes. Hun ble aktiv i politikken og kjempet for stemmerett.

**DE BLE IKKE HELTER.** Men Helgas tippoldebarn Doug Bahr ville ikke glemme de to kvinnene i slekta. I 1984 skrev han en skolestil om ferden tvers over landet, han kalte den «Bestemor går fra kyst til kyst». Det var denne stilen Linda Hunt fikk høre om via ektemannen som satt i en jury som ga unge Martin en pris for arbeidet. Siden den gangen for 20 år siden har hun forsøkt å komme til bunns i Helgas historie. Visst ble Hunt imponert over bragden, men mest av alt ble hun overrasket over at familien holdt den utrolige turen hemmelig i så mange år. - Alt familien visste var basert på to artikler som var spart på fra Minneapolis-aviser. De handlet om turen hjem fra New York. Historien ble totalt dysset ned. Ingen snakket om den noen gang. Barnebarna som bodde i samme hus som Helga ante ingenting om hennes reise, sier Hunt.

**DØTRENE FJERNET ALLE SPOR.** Helga døde i 1942. Like etterpå sørget døtrene Ida og Lillian for å fjerne alt etter henne. De samlet det hun hadde skrevet og tente på det. Margaret Estby, Helgas svigerdatter, klarte å redde noe. Helga hadde samlet mye informasjon i en utklippbok. - Denne utklippboka ble funnet på dødsleiet hennes og gjemt i all hemmelighet, sier Hunt. Da Margaret døde fikk hennes barn utklippboka, og historien ble i familien helt til unge Doug skrev sin stil. - Doug er i dag brannmann utenfor Seattle. Han og hele hans familie er i dag svært stolte over det Helga gjorde, avslutter Linda Lawrence Hunt. Førsteopplaget av boka om Helga er revet vekk. Den finnes foreløpig bare på amerikansk, og Linda leter nå etter en norsk forlegger. Du kan lese mer om Helga på Lindas nettside Bold spirit across America. Denne artikkelen er skrevet av Magasinets nettredaksjon, og har ikke vært publisert i papirutgaven. Eventuelle henvendelser kan rettes til astrid.meland@dagbladet.no - **Publisert** tirsdag 10.02.2004



## Rettelse om Orlyn Gunderson. Besøk fra USA St. Olaf Choir

7. februar 2013 kom det email fra Odd Harald:

ORLYN GUNDERSON, BUXTON:

De av våre medlemmer som var med på Lodgeturen fra Minneapolis til Seattle i 2006, husker nok besøket i Buxton, Nord Dakota. Orlyn Gunderson var vår guide den dagen vi var der, og var middagsverten vår i Buxton. Flere andre av våre medlemmer kjente Orlyn fra besøk der borte, eller i brevveksling med ham. Han var en sentral person i Buxton når det gjaldt slektsinformasjon i det norske miljøet.

**Orlyn døde den 20. Januar** i en alder av 96 år. Han hadde sine røtter på Fundingsland, ved at hans bestefar utvandret derfra. Orlyn hadde aldri vært i Norge, men han behersket norsk både i tale og skrift.

De siste par år bodde han i Grand Forks.

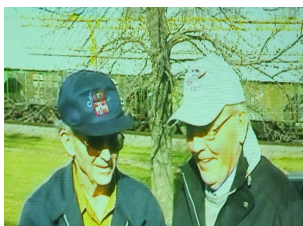
Vi som møtte ham, minnes en flott representant for det norske Amerika.

Odd Harald

### Rettelse/Correction

I mai-nummeret hadde vi dette bildet som viser Orlyn Gunderson t.v. og Åsmund Hausken til høyre. Teksten sa at Orlyn døde for noen år siden. Dette var feil – han døde 20. januar 2013.

Han hadde ikke vært i Norge, men hans bestefar var fra Fundingsland – se tidligere mottatt email ovenfor fra Odd Harald.



In our May issue we displayed this picture where you see Orlyn Gunderson to left and Åsmund Hausken to right. The text said that Orlyn died some years ago. This was wrong – he died 20<sup>th</sup> January 2013. He had never been in Norway, but his grandfather came from Fundingsland – see email above from Odd Harald.

### Besøk fra USA

Fra v.:  
Ola og Ingrid Lekvam var på åpningen 5. mai av Mølleparken, Tau. De hadde de med seg en gjest, svigerinnen fra USA.



Ingrid forteller: "Navnet er Diane Olsen og lodgen som hun (og min bror Knut Arvid Rødland) var medlem av tidligere, meiner eg hun sa var Fort Lauderdale Lodge."

Foto: Solfrid A.

## St. Olaf Choir i Stavanger 5. juni 2013



Fra konserthuset i Fartein Valen salen.

Vi var 47 personer – medlemmer m/venner av Ryfylke Lodge, som reiste til Stavangers nye konserthus for å høre St. Olaf Choir fra Minneapolis onsdag 5. juni.

Etter en god middag på Big Horn Steakhouse var vi på plass i Konserthuset. Det ble en uforglemmelig kveld. De var fantastiske og sangen varierte fra latin til norsk – og en særs livlig "På sine høner" – på norsk!! Siste del av konserten hadde flere sanger som mange av oss likte ekstra godt. To solister fremførte hver sin sang "This little light of mine" og "Beautiful Savior". Disse var av særklasse, syntes flere av oss.

## KLIPP

Fra Leiv Eiriksson Lodge, "Budstikka" april-13 opplyser at deres planlagte : Tur 12. - 22. sept. 2013 til USA og Washington DC med Sons of Norway er avlyst, da det var for få påmeldte.

Fra Haugaland Lodge, "april-13 har vi klippet bildet nedenfor: Bildet står sammen med denne teksten:

Møtet/kurset vi hadde på Tysværtunet ble svært vellykket. 13 medlemmer fra lodgen vår deltok. Det er viktig å møtes i andre "settinger" av og til, og ikke minst det å treffe medlemmer fra andre lodger. Vi lærer av hverandre.

Utenom de 13 nevnte her fra Haugaland Logde, ser vi i allfall 3 fra Ryfylke også. I bakre rekke fra v. står som nummer 3 og 4, Ingrid Engedal og Solfrid Abrahamsen. På første rekke, nummer 3 fra høyre sitter Odd Harald Olsen. Det var for øvrig Odd Harald og Nils Audun Gerhardsen (nr 1 fra v. bak) som avholdt kurset for D8.

\*\*\*



I avisen "Stavanger Aftenblad" kunne vi for få dager siden lese, under spalten –

"For 100 år siden" - 1. juni 1913" at en

Fister fane var utstilt hos

"kjøbmand Thomsen i Bredgaden" i Stavanger.

Fanen er tiltenkt bygdefolk fra Fister som utvandret til Amerika.

Som man kan lese på vedlagt utklipp, er fanens utseende beskrevet med fine ord, og til slutt -

"Den vakre fane vil sikkert glæde de udvandrede fisterbuer og virke som en vennlig hilsen fra hjembyen", stod det å lese den gang.

\*\*\*

FOR 100 ÅR SIDEN, 1. JUNI 1913

### Fisters fane til bygdefolk i Amerika

Fanen var i dag udstilt hos kjøbmand Thomsen i Bredgaden. Som før meddelt er fanen malt af teatermaler Rudolf Krog. Den er af mat blaa silke. Øverst oppe er det norske flags farver anbragt. Paa forsiden er malt symboler paa næringsveiene i Fister.

Skogen er repræsenteret i en vældig furu og en bjørk; nedunder disse en plog, spade og greb, og fiskerierne repræsenteret ved forskjellige fiskeredskeer. I baggrunden sees Fister kirke.

Paa fanens bagside er malt Norges vaaben. Den vakre fane vil sikkert glæde de udvandrede fisterbuer og virke som en vennlig hilsen fra hjembyen.

Da koret ble etablert, var nordmannen F. Melius Christiansen dirigent fra 1912 - 1943. Anton Armstrong som nå er dirigent, er den fjerde i rekken. Han har med seg 75 ungdommer; ni av dem av norsk opprinnelse. De er nå tilbake til deres "homeland" i anledning korets 100 års jubileumstur.

Første konsert på jubileumsturen var i Oslo 30. mai med Kong Harald tilstede. Så går turen videre langs kysten, 11 konsert på programmet. Den siste i Nidarosdomen i Trondheim. Der vil konserten bli tatt opp og bli sendt på amerikansk TV til jul – kanskje i Norge også?



Alle samlet til middag før konserten

Kjell, Borghild, Jorunn og Egil

F.v. Halldis, Anne Berit Astrid og Lilly



F.v. Solveig og Anna Olaug venter på ferja hjem

Turid og Jan på konserten

Returadresse:  
SOLFRID ABRAHAMSEN  
VARHAUGV. 9, 4120 TAU

Sendes til:

**VELKOMMEN TIL FAMILIE-TREFF SØNDAG 7. JULI 2013**

**KL. 11.00**

**PÅ "OLABU" PÅ LEITET - MELLOM JØRPELAND OG BJØRHEIMSBYGD**

**Pannekakefrokost, grilling av medbrakt**

**Kos og aktiviteter slik vi har hatt det før.**

**Ta med noe å sitte på.**

**Vi håper på bra vær, men må nevne værforbehold.**

**Velkommen til deg - og ta med venner.**

## STYRET

	<b>RYFYLKE bakeri &amp; konditori</b> Avd. JØRPELAND Bakeri tlf 51 74 72 87 Fax tlf 51 74 64 24 Kafé tlf 51 74 91 44 Brød og kaker - varmretter Åpent hverdager 08-16.30 Torsdag 08-19 Lørdag 08-15	<b>JONSOKBERGET kafé</b> Tlf 51 74 24 22 Åpent hver dag fra 11-15 Middag Torsdag er lomledag Ryfylke Kafé & Konditori Avd. Jonsokberget Tlf. 51 74 24 22	<b>Avd. TAU</b> Tlf. 51 74 38 08 Brød og kaker Åpent hverdager 08-16 Fredag 08-17 Lørdag 09-14	<b>TAUTUNET kafé</b> Tlf 51 74 23 40 Åpent hver dag 11-15 Middag Onsdag er lomledag Ryfylke Kafé & Konditori Avd. Tautunet Tlf. 51 74 23 40
---	---	---	---	---



OPPLEVELSESREISER TIL USA

**SOLHEIM TOURS**

**Kristin og Terje Solheim**

**Mobil telefon: (+47) 90138683**

**Postadresse: Solheim Gård, 4820 Froland**

**E-post: [tesolh2@online.no](mailto:tesolh2@online.no) [www.solheimtours.com](http://www.solheimtours.com)**